

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 15 december 2020
(OR. en)

13750/20
ADD 1
LIMITE
PV CONS 28
RELEX 982

ONTWERPNOTULEN
RAAD VAN DE EUROPESE UNIE
(Buitenlandse Zaken)
7 december 2020

OVERZICHT

Bladzijde

Niet-wetgevingswerkzaamheden

3.	Actuele kwesties	3
4.	Trans-Atlantische betrekkingen	3
5.	Strategische autonomie	3
6.	Diversen	4
BIJLAGE - Verklaringen voor de Raadsnotulen		5-9

Niet-wetgevingswerkzaamheden

3. Actuele kwesties

De ministers stonden stil bij de Internationale Dag van de Mensenrechten (10 december) en waren ingenomen met de aanneming van de wereldwijde EU-sanctieregeling voor de mensenrechten (A-punt).

Wat Venezuela betreft, besprak de Raad de situatie in het land na de parlementsverkiezingen van 6 december, die vrij noch eerlijk noch democratisch te noemen waren. De Raad benadrukte dat Venezuela een politieke oplossing nodig heeft om een einde te maken aan de huidige impasse en om de dringend noodzakelijke humanitaire hulp aan de bevolking te kunnen geven.

Wat Turkije betreft, nam de Raad nota van aanhoudende provocaties en bedreigingen door Turkije waarna de kwestie werd besproken met het oog op de Europese Raad.

Wat Georgië betreft, sprak de Raad zijn blijvende steun uit voor het democratische proces in Georgië en de bemiddelingsinspanningen van de EU-delegatie.

4. Trans-Atlantische betrekkingen *Gedachtewisseling*

De Raad wisselde van gedachten over de prioriteiten van de EU voor samenwerking met de Verenigde Staten van Amerika. De Raad nam conclusies aan over de betrekkingen tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten (doc. 13724/20).

5. Strategische autonomie *Gedachtewisseling*

De hoge vertegenwoordiger presenteerde het onderwerp en de belangrijkste elementen voor de bespreking. Tijdens de lunch werd in een informele context verder van gedachten gewisseld.

6. Diversen

De ministers evalueerden de uitvoering van de op 30 juni 2020 aan **Hongkong** opgelegde wet inzake de nationale veiligheid. De EU zal de in juli 2020 overeengekomen maatregelen blijven uitvoeren.

De Europese Commissie informeerde de ministers over de succesvolle afronding van de onderhandelingen over een nieuwe partnerschapsovereenkomst als opvolger van de **Overeenkomst van Cotonou**.

Zweden lichtte de ministers in over het resultaat van de Ministeriële Raad van de OVSE op 3-4 december 2020.

De ministers riepen op tot onmiddellijke stopzetting van de vijandelijkheden in **Ethiopië** en tot voortzetting van de bemiddelingspogingen van de Afrikaanse Unie (AU), en benadrukten de noodzaak van humanitaire toegang.

De Raad heeft nota genomen van het resultaat van de Internationale conferentie voor steun aan de **Libanese bevolking** op 2 december.

Hongarije verstrekke informatie over de recente aanvallen op de Hongaarse gemeenschap in Transkarpatië.

De Raad heeft gesproken over de situatie in **Belarus** en over de blijvende steun van de EU.

De Raad heeft nota genomen van het voornemen van de hoge vertegenwoordiger om tijdens de volgende zitting van de Raad Buitenlandse Zaken de **externe aspecten van migratie** te bespreken.

De Raad heeft nota genomen van de informele ministeriële bijeenkomst **EU-27 – Latijns-Amerika en het Caribisch gebied**, die op 14 december door de minister van Buitenlandse Zaken van Duitsland wordt georganiseerd.

Verklaring over de niet-wetgevende B-punten 4 en 5 in document 13600/20**Ad B-punt 4: Trans-Atlantische betrekkingen****VERKLARING VAN POLEN EN HONGARIJE**

"Met betrekking tot de conclusies van de Raad over de betrekkingen tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten nemen Polen en Hongarije aan dat de formulering "gendergelijkheid" (punt 1) bedoeld is als een verwijzing naar de gelijkheid van mannen en vrouwen in overeenstemming met de artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie."

Ad B-punt 5: Strategische autonomie**VERKLARING VAN DENEMARKEN**

"Denemarken onderstreept het belang van een duidelijk onderscheid tussen formele en informele besprekingen op het niveau van de Raad. Zoals reeds vermeld bij de aanneming van de agenda, moet dit ruim vóór de Raadszittingen duidelijk worden meegedeeld, met volledige inachtneming van de in het reglement van orde van de Raad vastgestelde termijnen. Een wijziging van de status van een agendapunt vlak vóór een Raadszitting veroorzaakt voor sommige lidstaten problemen ten aanzien van verplichtingen jegens nationale parlementen en moet worden vermeden."

Verklaringen over de A-punten van niet-wetgevende aard in document 13602/20

Ad A-punt 5: **Conclusies over het pact inzake het civiele GVDB**
Goedkeuring

VERKLARING VAN POLEN EN HONGARIJE

"Met betrekking tot de ontwerpconclusies van de Raad over het pact inzake het civiele GVDB nemen Polen en Hongarije aan dat de formuleringen: "het integreren van [...] gender in alle activiteiten" (punt 8) en "zorgen voor een meer diepgaande en systemische integratie van [...] genderspecten" (punt 9, achtste streepje) bedoeld zijn als verwijzingen naar de integratie van gelijkheid van mannen en vrouwen in overeenstemming met de artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

Met deze verduidelijking aanvaarden Polen en Hongarije het voorstel betreffende de conclusies van de Raad over het pact inzake het civiele GVDB."

Ad A-punt 6: **Conclusies over vredesbemiddeling door de EU**
Goedkeuring

VERKLARING VAN POLEN EN HONGARIJE

"Met betrekking tot de conclusies van de Raad over de vredesbemiddeling door de EU nemen Polen en Hongarije aan dat de formulering "De EU en haar lidstaten zullen [...] prioriteit geven aan het bevorderen van [...] gendergelijkheid [...]. In dit verband [is] gendermainstreaming [...] een specifieke prioriteit voor de EU; daarom benadrukt de Raad de noodzaak van specifieke maatregelen op dit vlak" (punt 6) bedoeld is als een verwijzing naar de integratie van gelijkheid van mannen en vrouwen in overeenstemming met de artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie.

Met deze verduidelijking aanvaarden Polen en Hongarije het voorstel betreffende de conclusies van de Raad over vredesbemiddeling door de EU."

Besluit en verordening van de Raad betreffende beperkende maatregelen tegen ernstige schendingen en misbruik van de mensenrechten
Vaststelling

Ad A-punt 7:

VERKLARING VAN BELGIË MET BETREKKING TOT DE PRIMAIRE VERANTWOORDELIJKHEID VAN STATEN OP HET GEBIED VAN DE MENSENRECHTEN

"België verwelkomt de vaststelling van het besluit en de verordening van de Raad betreffende beperkende maatregelen tegen ernstige schendingen van de mensenrechten, waarbij een EU-sanctieregeling voor dergelijke schendingen tot stand wordt gebracht. De EU is gegrondvest op de eerbiediging van de mensenrechten en is vastbesloten deze rechten zowel binnen de EU als wereldwijd te beschermen. Mensenrechten spelen een sleutelrol bij het waarborgen van vrede en duurzame veiligheid, en vormen een hoeksteen van het externe optreden van de EU.

Het moet duidelijk zijn dat staten de primaire verantwoordelijkheid dragen om de mensenrechten te waarborgen en hun bevolking te beschermen tegen mensenrechtenschendingen. België is dan ook ingenomen met overweging (2) van het besluit van de Raad, waarin het volgende wordt gesteld: "Staten hebben de primaire verantwoordelijkheid de mensenrechten te eerbiedigen, te beschermen en na te komen, onder meer door ervoor te zorgen dat het internationaal recht inzake de mensenrechten wordt nageleefd."

Het internationaal recht inzake de mensenrechten verplicht staten ertoe personen en groepen te beschermen tegen mensenrechtenschendingen, zich te onthouden van bemoeienis met of inperking van de uitoefening van de mensenrechten, en positieve maatregelen te nemen om de uitoefening van de mensenrechten te vergemakkelijken.

Op lange termijn kunnen ernstige mensenrechtenschendingen het best worden voorkomen door de diepere oorzaken van conflicten aan te pakken, de mensenrechten en de rechtsstaat te bevorderen, en het bestuur en de instellingen te versterken. Daarom moeten staten niet alleen de basisinstrumenten van het internationaal recht inzake het verbieden en voorkomen van gruweldaden en de bescherming van (kwetsbare) bevolkingsgroepen ondertekenen, ratificeren en ten uitvoer leggen, maar moeten zij ook wetgevende en institutionele regelingen treffen om schendingen van het internationaal humanitair recht en het internationaal recht inzake de mensenrechten aan te pakken en daders voor de rechter te brengen.

Wanneer een staat zijn bevolking echter niet kan of zelfs kennelijk niet wil beschermen, moet de internationale gemeenschap tijdig passende maatregelen nemen.

Deze verschillende aspecten komen ook tot uiting in het concept "verantwoordelijkheid om te beschermen" (R2P-concept), dat op VN-niveau is ontwikkeld. De EU en haar lidstaten zijn fervente voorstanders van het R2P-concept.

De EU steunt staten actief in hun inspanningen om de mensenrechten te beschermen en na te komen, onder meer via haar actieplan inzake mensenrechten en democratie 2020-2024, bilaterale mensenrechtendialogen en het Europees instrument voor democratie en mensenrechten (EIDHR). Dit impliceert echter ook dat wij niet kunnen zwijgen wanneer de mensenrechten ernstig worden geschonden. De EU-regeling voor sancties tegen schendingen van de mensenrechten wereldwijd moet dan ook in dit licht worden gezien."

VERKLARING VAN BELGIË OVER DE BESLUITVORMING MET GEKWALIFICEERDE MEERDERHEID VAN STEMMEN

"België verwelkomt de vaststelling van het besluit en de verordening van de Raad betreffende beperkende maatregelen tegen ernstige schendingen van de mensenrechten, waarbij een EU-sanctieregeling voor dergelijke schendingen tot stand wordt gebracht. De EU is gegrondvest op de eerbiediging van de mensenrechten en is vastbesloten deze rechten zowel binnen de EU als wereldwijd te beschermen. Mensenrechten spelen een sleutelrol bij het waarborgen van vrede en duurzame veiligheid, en vormen een hoeksteen van het externe optreden van de EU.

De regeling voor sancties tegen schendingen van de mensenrechten zal een aanvulling vormen op het EU-instrumentarium ter bescherming en bevordering van de mensenrechten wereldwijd. De sanctieregeling moet effectief zijn om ernstige schendingen van de mensenrechten te helpen aanpakken.

In dat opzicht betreurt België het dat besluiten tot vaststelling en wijziging van de sanctielijst conform artikel 5, lid 1, van het besluit van de Raad met eenparigheid van stemmen moeten worden genomen. Dit vereiste zal afbreuk doen aan de impact van de sanctieregeling als onderdeel van ons instrumentarium voor de mensenrechten en als GBVB-beleidsinstrument.

België is van oordeel dat een zorgvuldige en goed doordachte uitbreiding van de stemming met gekwalificeerde meerderheid in GBVB-aangelegenheden, onder meer wat betreft mensenrechten en sancties, zou bijdragen tot een doeltreffender en geloofwaardiger GBVB ter verdediging van onze belangen en waarden, zonder de fundamentele belangen van de lidstaten te verzaken. In dat verband stelt België een open, horizontale bespreking over dit onderwerp onder passende voorwaarden voor, die niet gekoppeld is aan een specifiek ter tafel liggend voorstel."

VERKLARING VAN DE COMMISSIE

De Commissie merkt op dat de Raad zich uitvoeringsbevoegdheden heeft voorbehouden betreffende de beperkende maatregelen tegen ernstige schendingen en misbruik van de mensenrechten, om te zorgen voor samenhang met het wijzigings- en herzieningsproces van de bijlage bij Besluit (GBVB) 2020/1999. Onder verwijzing naar artikel 291, lid 2, van het Verdrag blijft de Commissie bij haar standpunt dat het juister zou zijn geweest uitvoeringsbevoegdheden aan de Commissie toe te kennen. In zaak C-440/14 P (National Iranian Oil Company ("NIOC") tegen de Raad en de Commissie) heeft het Hof van Justitie bevestigd dat aan de Raad "in naar behoren gemotiveerde specifieke gevallen" uitvoeringsbevoegdheden kunnen worden toegekend. De Commissie is derhalve van oordeel dat de zaak-NIOC niet als een precedent mag worden beschouwd voor alle regelingen in verband met uitvoeringsbevoegdheden ten aanzien van Raadsverordeningen waarbij beperkende maatregelen worden opgelegd. Aangezien het begrip "uitvoering" ook inhoudt dat voorschriften op bijzondere gevallen worden toegepast door middel van individuele besluiten, moet de uitvoeringsautoriteit voorts in staat zijn te garanderen dat alle procedurele waarborgen waarop de individuele betrokkenen recht hebben, in acht worden genomen.

VERKLARING VAN DE COMMISSIE over de besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid van stemmen

"EU-sanctieregelingen worden bij besluit van de Raad met eenparigheid van stemmen vastgesteld (artikel 29 en artikel 31, lid 1, VEU). Volgens artikel 31, lid 2, derde streepje, VEU besluit de Raad bij gekwalificeerde meerderheid van stemmen bij de aanneming van "een besluit waarmee uitvoering wordt gegeven aan een besluit dat een optreden of een standpunt van de Unie bepaalt". Dat is het geval voor uitvoeringsbesluiten van de Raad tot wijziging van bijlagen betreffende aangewezen personen die worden vastgesteld krachtens het Raadsbesluit tot instelling van de sanctieregeling.

Conform het standpunt van de Commissie in haar mededeling van september 2018 roept de Commissie de Raad op te besluiten bij gekwalificeerde meerderheid voor het wijzigen van de bijlagen bij EU-sanctieregelingen, overeenkomstig artikel 31, lid 2, derde streepje, VEU."